

Notitie Kwaliteitsteam Renovatie Binnenhof

Tweede Kamer der Staten Generaal, beoordeling review [REDACTED] d.d. 28 februari 2019

Vergaderdatum- en tijd: 20 maart 2019, 16:00 – 17:00

Vergaderplaats: Stadhuis Den Haag

Aanwezigen: [REDACTED] (Rijksbouwmeester), [REDACTED] (gemeente DH, DSO), [REDACTED]
[REDACTED] (RCE), [REDACTED] (TU Delft), [REDACTED]
(Universiteit Leiden), [REDACTED] (projectdirecteur RVB), [REDACTED]
[REDACTED] (RVB), [REDACTED] (ARMB), [REDACTED] (ARMB)

Geadresseerd aan: [REDACTED] (projectdirecteur RVB)

Het Kwaliteitsteam Renovatie Binnenhof krijgt een toelichting op de laatste stand van zaken van de ontwikkelingen TK.

Het Kwaliteitsteam constateert dat de gevraagde review op het voorlopig ontwerp voor de Tweede Kamer door [REDACTED] in de vorm komt van een alternatief planvoorstel. Dit alternatieve planvoorstel omvat een groot extra ondergronds bouwvolume wat strijdig is met het door de gebruikers opgesteld Programma van Eisen waarin gesteld wordt dat er geen nieuwe bouwvolumes toegevoegd mogen worden.

Het Kwaliteitsteam constateert daarnaast dat het alternatieve planvoorstel strijdig is met een andere belangrijke eis die de Tweede Kamer als gebruiker heeft gesteld: "*Het complex is gastvrij, benaderbaar en toegankelijk in de meest brede zin van het woord*" en "*Transparant: de uitstraling van het complex, de publieke toegangen en Plenaire Zaal en commissiezalen dragen bij aan de zichtbaarheid van de democratie*".

Duiding entree in relatie tot bestaande complex

In de review wordt een nieuwe publieks- en groepsentree voorgesteld ongeveer ter plaatse van de Grondwetbank op de Hofplaats, die via een lange hellingbaan leidt naar een ondergrondse ruimte. Volgens de review is het op deze wijze mogelijk om de programmatische vraag met betrekking tot veiligheid- en beveiligingseisen te accommoderen zonder ingrepen in het bestaande complex en met behoud van de bestaande gevels aan de Hofplaats.

Reactie Het Kwaliteitsteam ziet dat het langwerpige glazen entreevolume een zekere duiding op de Hofplaats creëert, maar dat deze toegang in aard en omvang ondergeschikt is om als gastvrije en representatieve hoofdentree van de Tweede Kamer te kunnen dienen. De feitelijke bescheiden entree op de kop van dit glazen volume neemt zeer grote afstand tot het bestaande complex en zorgt voor onduidelijkheid waar de Tweede Kamer te benaderen is. Daarnaast wordt de Hofplaats in de lengte opgedeeld in twee delen wat resulteert in functieloze restruimten. In de huidige situatie wordt de Hofplaats als een niet-levendige stedelijke ruimte ervaren. De fysieke interactie van het Tweede Kamercomplex met de Hofplaats wordt -door de geplande filmzaal (geblindeerde gevel) en de veelal besloten functie van Nieuwspoort op de hoek met de Lange Poten- niet verbeterd. Het Tweede Kamergebouw zal daardoor minder transparant, gastvrij en benaderbaar worden.

De voorgestelde hellingbaan heeft een veel te geringe lengte en is daarmee veel te steil om op een prettige wijze het hoogteverschil te overbruggen. Deze hellingbaan voldoet niet aan de regelgeving en scheidt valide en mindervalide bezoekers in verschillende stromen wat als ongewenst gezien wordt en wat ook geen recht doet aan de door de gebruikers gevraagde brede toegankelijkheid. Het is onduidelijk hoe de sequentie van hellingbaan, centrale ondergrondse entreehal en ondergrondse gang naar de Statenpassage een transparant en welkom gevoel gaan geven. Goed om in dat verband te beseffen dat de totale lengte van deze ondergrondse route nagenoeg gelijk is

Programmering Statenpassage

Het serviceplein, de commissiezalen middelgroot en het Statenlokaal op de begane grond van het bouwdeel Hotel dragen bij aan het activeren van de Statenpassage en de zichtbaarheid van de democratie.

Reactie Door het concentreren van deze functies in de nabijheid van de publieksroltrap en de nieuwe opgang in de Statenpassage vanuit de ondergronds entree dreigt een congestie van publieksstromen en gebruikers. Het Kwaliteitsteam adviseert om te overwegen om de functies meer te verspreiden over de gehele Statenpassage. Overige programmering van bijvoorbeeld commissiezalen, restauratieve voorzieningen en ledenrestaurant zijn begrijpbaar en uitlegbaar mits deze voldoen aan de wensen van de Tweede Kamer.

Overige observaties

Tot slot merkt het Kwaliteitsteam op dat het ontwikkelen van een grote ondergrondse uitbreiding op de Hofplaats zowel vanuit duurzaamheidsoogpunt als vanuit kostentechnisch perspectief belangrijke nadelen heeft. Ondergrondse constructies vergen bouwtechnisch kostbare ingrepen. Daarnaast zal eerst een uitgebreid en kostbaar archeologisch onderzoek moeten worden gestart, voordat er op en onder de Hofplaats gebouwd kan worden.